

[Jørgen Gram.]

det gennem alle de mange omskiftende Aar, at selv den mest fordringsfulde paa dette Omraade vil blive fuldt tilfredsstillet.

Forholdene, der gik den imod, har for alle været uventet store og mangesidede, og mange meget berettigede Krav venter paa Medvirkning til deres Opfyldelse fra dette høje Ting. Jeg lyttede forgæves efter Tilsagn herom i den højtærede Statsministers Tale, derfor lyser jeg nu efter, om dette høje Ting nu under den højtærede Statsministers Initiativ maa komme til at beskæftige sig med at afhjælpe de sønderjyske Vanskeligheder, som ikke længere uden ubodelig Skade kan staa hen. I det væsentlige er Vanskelighederne og Mulighederne for deres Afhjælp specificeret i den Henvendelse, som De samvirkende jyske Landboforeninger gjorde til sin og rettede til den højtærede Statsminister, og hvori der blev gjort Rede for de sønderjyske Forhold. Men det Svar, som er tilgaaet De samvirkende jyske Landboforeninger, pegede kun paa det, der var gjort til Afhjælp af Vanskelighederne, og gav et vist Tilsagn om, at den Hjælp, der var ydet gennem Rentelettelsen, vilde blive forlænget.

Som det fundamentale var nævnt en Ordning af Gældsforholdene, som gennemført paa rette Maade skal danne Basis for et trygt, ikke sorgfrit, Virke for Befolkningen. Denne maa ikke gaa Akkordernes og Tvangsauktionernes Vej; hvis det sker, væltes jo blot Byrderne ene over paa de smaa Sparere, Haandværkere, private og lignende, som i Forvejen er for haardt ramte, og hos hvem Samfundet heller ikke er tjent med at faa berettiget Bitterhed til at gro frem. Vi maa derimod til at lægge aargamle og nye Saar, have nye Midler, efter Forslag af et Udvalg som f. Eks. Rentelettelsesudvalget med sønderjysk Bistand. De Forhold, der her er Tale om, er saa mangesidede, at de nødvendigvis maa undersøges af et kompetent Udvalg. Jeg nævner som Eksempel Ligestilling i Rentelettelsesloven for alle andre Laan, Realkredittlaan, Privatlaan, over for Hypoteklaanefondslaan. Der er Forpagternes, Haandværkernes og de handlendes Stilling, og i Byerne er der en Række Personer, der tilfældig under Mark- og Rentereguleringen har lidt Uret. Jeg synes, det er en Fejl blankt at afvise at komme disse til Hjælp; ikke blot for Landmændene gælder det om at faa Foden under eget Bord.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch sagde i sin Ordførelse, at det var Socialdemokraterne, der nu tog Stødet af og var Danskhedens Vogtere i Sønderjylland. Vi

hilser med Glæde, om man har Vilje dertil. Dette maa vise sig i aktiv Deltagelse i det folkelige og nationale Liv og i de Opgaver, der forefindes. Er man sig blot denne Pligt bevidst fra alle Sider, kan man nok strides om Tempoet, men Opgavernes Mangesidethed og Nødvendigheden af at komme ud over det passive vil man nu og i Fremtiden ikke komme uden om. Pengene vil langtfra være givet ekstraordinært ud, idet de vil blive anvendt i Stedet for den Alderdomshjælp eller lignende, som ellers usvigelig maa til, og som mange af dem, der da vil kræve den og har Krav paa den, ikke mener ellers at burde være nødt til at ty til.

Men der maa i alle Tilfælde tages med Sagkundskab og Forstaaelse paa Forholdene. Vi maa bede os fritaget for, at man, som sket er, bureaukratisk og med Uforstand slaar i Stykker, hvad der kunde have været reddet. Jeg minder om, at lige nu staar Likvidationen af et Pengeinstitut foran sin Afslutning. Den blev fremtvunget af Bankinspektionen i København paa Grund af Mangel paa likvide Midler. Trods en aarelang, en 3-aarig dyr Likvidation — dyr vil en Likvidation jo altid være —, trods forstaaende Hensyntagen over for Laan tagerne, trods Afvikling netop i de 3 sidste Kriseaar, har Sparerne faaet 100 pCt., har Sparerne faaet fuld Rente, og der er en Del, 10—20—30 pCt., tilbage af Aktiekapitalen. Men under Forhandlingerne for at hindre Likvidationen behandlede man de paagældende stedkendte Mænd affejende og haanligt og gjorde intet alvorligt Forsøg paa at finde Udveje til at hindre Likvidationen. Paa Baggrund af, hvad man har set i København, hvor det rigtignok drejede sig om store Tal, tager dette sig ikke godt ud, Skæbnerne er tunge i de smaa Distrikter, og vi maa forlange virkelig Sagkundskab og ikke blot Talfærdighed, naar muligvis nye Undersøgelser staar for Døren, som de formentlig i Øjeblikket gør.

Jordspørgsmaalet er et uundgaaeligt Led i al sønderjysk Forhandling. Der vil om dette være Lejlighed til at udtale sig ved Behandlingen af det Lovforslag, som for et Par Dage siden er fremlagt i dette høje Ting. Ud over hvad der i Lørdags derom blev fremført, vil jeg lige nævne, at der efter mit Skøn med anderledes Resoluthed burde tages fat paa f. Eks. Tilplantning af Arealer, der ikke egner sig til andet Brug.

Maa jeg saa til Slut og med al den Vægt, det er mig muligt, pege paa, at Folkeskolen i Sønderjylland trænger til ganske anderledes Bevaagenhed, end der hidtil er